

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Ерготерапія в протезуванні та ортезуванні

підготовки бакалавра (на основі ПЗСО, НРК 5)

(назва освітнього ступеня)

спеціальності I7 Терапія та реабілітація

(код і назва спеціальності)

спеціалізація I7.02 Ерготерапія

(код і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми Ерготерапія

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Ерготерапія в протезуванні та ортезуванні» підготовки бакалавра, галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності I7 Терапія та реабілітація, спеціалізації – I7.02 Ерготерапія, за освітньо-професійною програмою Ерготерапія.

Розробники: Богдановська Н.В., професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії, докт. біол. наук, професор;
Пастушенко І.Ю., асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Грейда Н. Б.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 1 від 30 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

©Богдановська Н.В., 2025 р.

©Пастушенко І.Ю., 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, I7 Терапія та реабілітація, I7.02 Ерготерапія Ерготерапія, Бакалавр	Нормативний
		Рік навчання 3
		Семестр 6-ий
Кількість годин/кредитів 150/5		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) Лабораторні 48 год. Індивідуальні
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 10 год.
ІНДЗ: немає		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладача

ППП – Богдановська Надія Василівна

Науковий ступінь – доктор біологічних наук

Вчене звання - професор

Посада - професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація - BOGDANOVSKA.NADIYA@vnu.edu.ua

ППП Пастушенко Ілона Юріївна

Посада асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація (0967282272, pastushenko.ilona@vnu.edu.ua).

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. Освітній компонент «Ерготерапія в протезуванні та ортезуванні» спрямований на формування у здобувачів освіти професійних компетентностей при протезуванні та ортезуванні.

Освітній компонент охоплює сучасні підходи до реабілітації осіб з протезуванням принципи міждисциплінарної взаємодії, ортезування, адаптації середовища, відновлення повсякденної активності та соціальної активності.

Здобувачам освіти акцентується увага на основних характеристиках та особливостях травм, де враховується складність ураження, ускладнена діагностика та особливості лікування та реабілітації.

Особлива увага приділяється доказовій практиці, міжнародним протоколам, біопсихосоціальной моделі та МКФ, а також роботі з ветеранами в умовах післявоєнної реінтеграції.

Опанування освітнього компонента дасть змогу фахівцю в подальшому максимально урізноманітнити та оптимізувати знання та навички, об'єктивізувати їх ефективність відповідно до сучасних тенденцій розвитку галузі.

2. Пререквізити: Нормальна анатомія людини (за професійним спрямуванням); Нормальна фізіологія людини (за професійним спрямуванням); Основи загальної патології; Ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату.

Постреквізити: Основи клінічного мислення в ерготерапії.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою викладання освітнього компонента «Ерготерапія в протезуванні та ортезуванні» є формування у здобувачів здатності здійснювати комплексну ерготерапевтичну допомогу пацієнтам при протезуванні та ортезуванні.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Ерготерапія в протезуванні та ортезуванні» є:

1. Засвоїти особливості протезування.
2. Опанувати методики ерготерапевтичного обстеження з використанням МКФ.
3. Навчитися складати індивідуальний реабілітаційний план.
4. Оволодіти методами відновлення самообслуговування та повсякденної активності.
5. Засвоїти принципи роботи при протезуванні та ортезуванні.
6. Вивчити особливості ерготерапії при протезуванні та ортезуванні.
7. Набути навичок роботи з протезами та ортезами.
8. Опанувати принципи адаптації середовища та підбору технічних засобів реабілітації.
9. Розвинути навички міждисциплінарної взаємодії.
10. Сформувати здатність до клінічного мислення та прийняття рішень.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні володіти такими компетентностями:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіо- респіраторних та інших функцій організму.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 05. Здатність застосовувати у практичній діяльності знання та розуміння науково-обґрунтованих підходів та методів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта.

СК 14. Здатність визначати сфери та стратегії для розвитку і вдосконалення власної професійної ідентичності, майстерності та ефективності відповідно до національних вимог до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 02. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики.

ПРН 03. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах, демонструвати знання методів та засобів збереження життя.

ПРН 04. Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь.

ПРН 06. Застосовувати рефлексивне професійне мислення у процесі навчання та надання ерготерапевтичних послуг.

ПРН 08. Застосовувати у практичній діяльності знання та базове розуміння рамок практики (frames of reference), науково-обґрунтованих підходів, методів, стратегій та інструментів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованих програм ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості.

ПРН 09. Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному й ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді.

ПРН 11. Застосовувати базові навички наукового пошуку, формулювання дослідницького питання, збору, критичного аналізу та оцінки даних, опрацювання джерел доказової інформації для написання студентських наукових робіт з дотриманням принципів доброчесності та обґрунтування рішень щодо застосування наукових даних у практичній діяльності.

ПРН 15. Вміти ефективно спілкуватись, формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом, ефективно співпрацювати в професійному середовищі на основі цінування і поваги до рівних можливостей та заняттєвих прав, різноманітності та мультикультурності.

Soft skills:

- здатність логічно і критично мислити;
- креативність, оригінальність та ініціативність;
- уміння працювати в команді та взаємодіяти;
- навички ефективної комунікації;
- навички емпатії в комунікативних ситуаціях;
- логічна аргументація;
- розв'язання проблем та формування ідей;

- здатність керувати своїм часом, розуміння важливості речення (вчасного та якісного виконання поставлених завдань).

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					ФК*/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лаб.	Конс	Сам. роб.	
Змістовий модуль 1. Організація реабілітації, клінічні особливості та ерготерапевтичне обстеження						
Тема 1. Вступ. Види протезів та ортезів.	15	2	2	1	10	ДС,ІРС, РМГ /5
Тема 2. Функціональне оцінювання при протезуванні та ортезуванні.	18	2	4	2	10	ДС,ІРС, РМГ /5
Тема 3. Ерготерапевтичне оцінювання. Ерготерапевтичний профіль.	18	2	4	2	10	ІРС, РМГ, ДС/5
Разом за змістовим модулем 1	51	6	10	5	30	5
Змістовий модуль 2. Формування середовища життєдіяльності						
Тема 4. Ерготерапія при протезуванні.	24	4	10		10	ІРС,РМГ, ДС/5
Тема 5. Активність в повсякденному житті.	19	2	8	1	8	ІРС,РМГ, ДС/5
Тема 6. Ортези для верхніх кінцівок.	19	2	8	1	8	ІРС,РМГ, ДС/ 5
Тема 7. Ортези для нижніх кінцівок.	18	2	6	2	8	ІРС,РМГ, ДС/ 5
Тема 8. Адаптивне обладнання.	19	4	6	1	8	ІРС,РМГ, ДС/5
Разом за змістовим модулем 2	99	14	38	5	42	
Разом поточний контроль (середнє арифметичне за темами 1-10)						max 5 (120)
Екзамен						max 80
Усього годин/балів	150	20	48	10	72	max 200

***Форма контролю:** РМГ-робота в малих групах, ІРС-індивідуальна робота здобувача освіти, ДС-дискусія, Т -тести, ПКР- підсумкова контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, тощо. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та на підсумковому контролі.

Тема 1. Вступ. Види протезів та ортезів.

Тема 2. Функціональне оцінювання при протезуванні та ортезуванні.

Тема 3. Ерготерапевтичне оцінювання. Ерготерапевтичний профіль.

Тема 4. Ерготерапія при протезуванні.

Тема 5. Активність в повсякденному житті.

Тема 6. Ортези для верхніх кінцівок.

Тема 7. Ортези для нижніх кінцівок.

Тема 8. Адаптація обладнання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки, які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. Підсумковий контроль

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання для підготовки до підсумкового контролю (екзамену):

1. Поняття про протези, ортези.
2. Нормативні документи щодо реабілітації.
3. Основні характеристики та особливості протезів та ортезів.
4. Клінічні особливості протезування, ортезування.
5. Ерготерапія у гострий період при протезуванні.
6. Реабілітаційні періоди.
7. Реабілітаційні маршрути.
8. Оцінювання важкості пошкодження та стану пацієнта.
9. Загальні принципи і алгоритми клінічного реабілітаційного менеджменту.
10. Розробка індивідуального плану ерготерапії.
11. Впровадження МКФ як клінічного інструменту реабілітації.
12. Реабілітація на пізніх стадіях протезування, ортезування.
13. Ерготерапія при протезуванні.
14. Догляд за протезом, ортезом.
15. Ерготерапія при ортезуванні.
16. Клінічна картина. КРМ при травмах спинного мозку.

17. Щоденна повсякденна активність при протезуванні.
18. Ерготерапевтичний профіль.
19. Реабілітаційний маршрут при протезуванні.
20. Ерготерапія при протезуванні нижньої кінцівки.
21. Огляд сучасних протезів верхньої та нижньої кінцівки.
22. Ерготерапія при ортезуванні кисті.
23. Підбір та опис технічних засобів реабілітації.
24. Доказові втручання при протезуванні, ортезуванні.
25. Розробка рекомендацій з адаптації житлового середовища.
26. Підготовка до застосування технічних засобів реабілітації.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
120–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–119	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Бессарабова О.В., Богдановська Н.В., Кальонова І.В., Страколист Г.М. Основи травматології та ортопедії (за професійним спрямуванням): навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності «Терапія та реабілітація». Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 140 с.
2. Майкова Т.В., Афанасьєв С.М., Афанасьєва О.С. Ерготерапія: підручник. Дніпро: Журфонд, 2019. 374 с.
3. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / за заг.ред. Л.О.Вакулєнко, В.В.Клапчука. Тернопіль: Укрмедкнига, 2023. 372 с.
4. Dorsey J., et al. Effectiveness of occupational therapy interventions for lower-extremity musculoskeletal disorders: A systematic review. *AJOT*. 2017. 71.
5. Pozmohova N., Bogdanovska N., Kalonova I., Boichenko C., Bessarabova O. Effect of occupational therapy intervention in a comprehensive rehabilitation program on patients with early rheumatoid arthritis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2021. № 10. pp 3024-3029. URL: <https://efsupit.ro/images/stories/octombrie2021/Art%20402.pdf>

Додаткова:

1. Грейда Н. Б., Вавдіюк Г. М., Стельмащук О. Ю. Physical therapy and ergotherapy in disorder of the rotator cuff of the shoulder. *Rehabilitation & Recreation*. 2024. Том 18, No 4. С.50-57. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.4.5>
2. Грейда Н.Б., Андрійчук О.Я., Ульяницька Н.Я., Сітовський А.М., Лавринюк В.Є. Реабілітація пацієнтів з травматичними ушкодженнями шийного відділу хребта середнього ступеня. *Rehabilitation and Recreation*. № 14. 2023. С.19-26.
3. Оцінка результатів протезування і ортезування: методичні рекомендації / А.Д. Салєєва та ін. Харків: УкрНДІпротезування, 2012. 143 с.

4. Acar A. G., Gökçe H., Alsancak S., Şahin I. “A Comprehensive Review of Wrist-Hand Orthoses: Biomechanics and Additive Manufacturing”. *GJES*. 2025. vol. 11. no. 2, pp. 135–145, Aug. [Online]. Available: <https://izlik.org/JA93AY85YB>.
5. Atchison B., Dirette D. Conditions in occupational therapy: Effect on occupational performance. *Lippincott Williams & Wilkins*. 2023.
6. Eschweiler J., Li J., Quack V., Rath B., Baroncini A., Hildebrand F., Migliorini F. Anatomy Biomechanics, and Loads of the Wrist Joint. *Life*. 2022. 12(2). P.188. <https://doi.org/10.3390/life12020188>.
7. Hardison M., et al. Factors associated with success in an occupational rehabilitation program for work-related musculoskeletal disorders. *AJOT*. 2016. 71. P.7.
8. Roll S., et al. Effectiveness of occupational therapy interventions for adults with musculoskeletal conditions of the forearm, wrist, and hand: a systematic review. *AJOT*. 2016. 71.
9. Semenets V. et al. Experience of the organization in Ukraine of the system of training of specialists for prosthetic industry according to international standards. *New Collegium*. 2021. No. 1 (103). P. 19–28. URL: <https://doi.org/10.30837/nc.2021.1.19>.

Интернет-ресурси

1. <https://www.physio-pedia.com>
2. <https://bazaznan.protezhub.com/courses>